

Styrelseärende

Diarienummer NVOA-2023-00143

Styrelsen för Nacka vatten och avfall AB

Uppföljning internkontrollplan 2024

Förslag till beslut

Styrelsen föreslås besluta att:

- godkänna internkontrollrapporten för tertial 3 2024

Sammanfattning

Den interna kontrollens syfte är att bolagets ansvarsfördelning utformas så att sambandet mellan mål och resurser framgår på ett tydligt sätt. Syftet med internkontrollen är även att verksamhetsplaneringen integreras i arbetet med mål, budget och redovisning.

Internkontrollplanen baseras på en bedömning av risk och sannolikhet för olika områden i verksamheten, där den sammanvägda bilden utgör grunden för den föreslagna internkontrollplanen.

Samtliga genomförda kontrollmoment under perioden visar inte på några allvarliga avvikelser.

Mats Rostö
Verkställande direktör

Fredrik Kristoffersen
Ekonomichef
Verksamhetsstöd

Bakgrund

Styrelsen i Nacka vatten och avfall (NVOA) har utifrån bolagets arbete valt ut sex potentiella risker, som anses vara av stor vikt att följa upp. De tänkbara risker som finns inom NVOA presenteras nedan. Två av riskerna är bolagsövergripande, tre risker återfinns inom avdelningen vatten och avlopp, och en risk återfinns inom avdelningen avfall. Till varje risk finns ett antal kontrollaktiviteter kopplade med syfte att kontrollera om den befarade risken inträffat.

Internkontrollplanen definierar utifrån riskanalyser vad som ska åtgärdas och vilka rutiner, processer, system eller moment som ska följas upp och kontrolleras så att riskerna i respektive område minimeras. Riskanalysen visar även hur och när kontrollerna ska ske samt vem som är ansvarig. Samtliga risker som styrelsen identifierade inför 2024 följs upp tertialvis.

Ärendet

Nuläge

Kontrollaktiviteterna inom bolagsövergripande avdelningar visar inte på några större avvikelser. Rutiner för introduktionsutbildning rörande säkerhet för nyanställda, säkerhetssamtal samt sekretessavtal finns fullt på plats. Framtagen krisplan, som togs fram under 2023, har kompletterats med en kriskommunikationsplan under 2024. En rutin för årlig revision är också på väg att införas (**risk nr 1**). Uppsättning av LIS är under införande enligt beslutad tidplan (**risk nr 2**).

VA-avdelningen har genomfört flera kontrollaktiviteter som inte visar på några större avvikelser. Utredning av en tredje intagspunkt pågår. Nacka har tagit fram förslag på anslutningspunkter som Stockholm vatten och avfall (SVOA) nu utreder. En investeringsplan för huvudvattenledningsnätet är under införande. I denna är en del av vidare utbyggnad och renovering av aktuella ledningar beroende av vilket utfall och vilken anslutningspunkt det blir för den tredje inmatningen. Bolaget har insikt i vilka ledningssträckor som berörs och kommer att behöva åtgärdas, men behovet av åtgärder beror även på var geografiskt den nya anslutningen till Nacka kommer ske (**Risk nr 3**). Uppföljning av skyfallsplan (del av vattentjänstplanen) är under införande där en handlingsplan ingår. Arbetet med vattentjänstplan pågår. Skyfallsplan kommer att ingå som en del i vattentjänstplanen. I denna finns aktiviteter som kommer att påbörjas när planen är antagen. (**Risk nr 4**). Uppföljning av planerad ledningsförnyelse är under införande. Förnyelsetakten för ledningsnätet (rullande 3-årsmedelvärde) beräknas att hamna i spannet 0,6-7 procent för de kommande åren, vilket också följer den modell och de nyckeltal som finns framtagna för bolagets ledningsnät. För 2024 blev förnyelsetakten cirka 0,7 procent. Förnyelsetakten på två renoverade avloppspumpstationer ligger strax under på en treårsperiod. Anledningen till detta är att stora insatser just nu läggs på tre av de mest komplicerade stationerna i Nacka. När de större stationerna är klara kan fokus återigen läggas övriga stationer och därmed komma tillbaka till förnyelsetakten på två stationer per år på längre sikt.

För att kunna bedöma anledningen till stoppen kommer det att införas rutiner som kan visa på vad stoppet beror på. På detta sätt så kan vi utreda huvudorsak av avloppsstopp. **(risk nr 5)**.

Kontrollaktiviteterna inom avdelningen avfall visar inte på några större avvikelser. En konsultutredning där fyra platser har undersökts som alternativ placering av Boo KLC har presenterats. Utifrån utredningen med Nacka kommun föreslås att Boo KLC ska kunna omfattas av detaljplanen för Dalkarlsängen och därmed få permanent bygglov. **(risk nr 6)**.

Mål och syfte

Internkontrollarbetet har som utgångspunkt en strukturerad modell enligt vedertagen standard för internkontroll och riskhantering (COSO). Syftet med kontrollarbetet är att tydligare säkra och stödja verksamhetsuppföljningen, se till att lagar och regler följs, samt att tillse att en tillförlitlig redovisning och rapportering genomförs. I analysarbetet lyfts möjliga risker för att omgående komma till rätta med fel och brister som har uppmärksammats utifrån oavsiktliga och felaktiga tillvägagångssätt. Arbetet bidrar också till att minimera skador på förtroendekapitalet. Underlaget ligger även till grund för att stödja ledningen i måluppfyllnad och uppföljningsansvar samt att öka effektiviteten i processer och revision. Förutom detta så minskas risken för fel i rapportering och att ineffektivitet uppstår i verksamheten. Vidare så ska arbetet skydda politiker och personal från oberättigade misstankar.

Uppföljning

Internkontrollplanen följs upp varje tertial och rapporteras till styrelsen och till ägaren.

Ärendets beredning

Ekonomichef har i samråd med bolagets ledningsgrupp berett ärendet.

Bolagets analys och bedömning

Bolagets bedömning är att internkontrollrapporten inte visar på några större avvikelser eller ökade risker från Internkontrollplanen. Bolaget fortsätter att arbeta aktivt med riskminimering och att identifiera nya risker.

Påverkan på barn/Konsekvenser för barn

Genom uppföljningen av internkontrollplanen i bolaget säkerställer vi att VA- och avfallsverksamheten bedrivs på ett säkert, effektivt och hållbart sätt. Så att den långsiktiga operativa driften inom VA- och avfallsverksamheten utvecklas och bidrar till att skapa en hälsosam, säker och hållbar livsmiljö i Nacka.

**Internkontrollrapport T3
Nacka vatten och avfall AB
Tertial 3 2024**

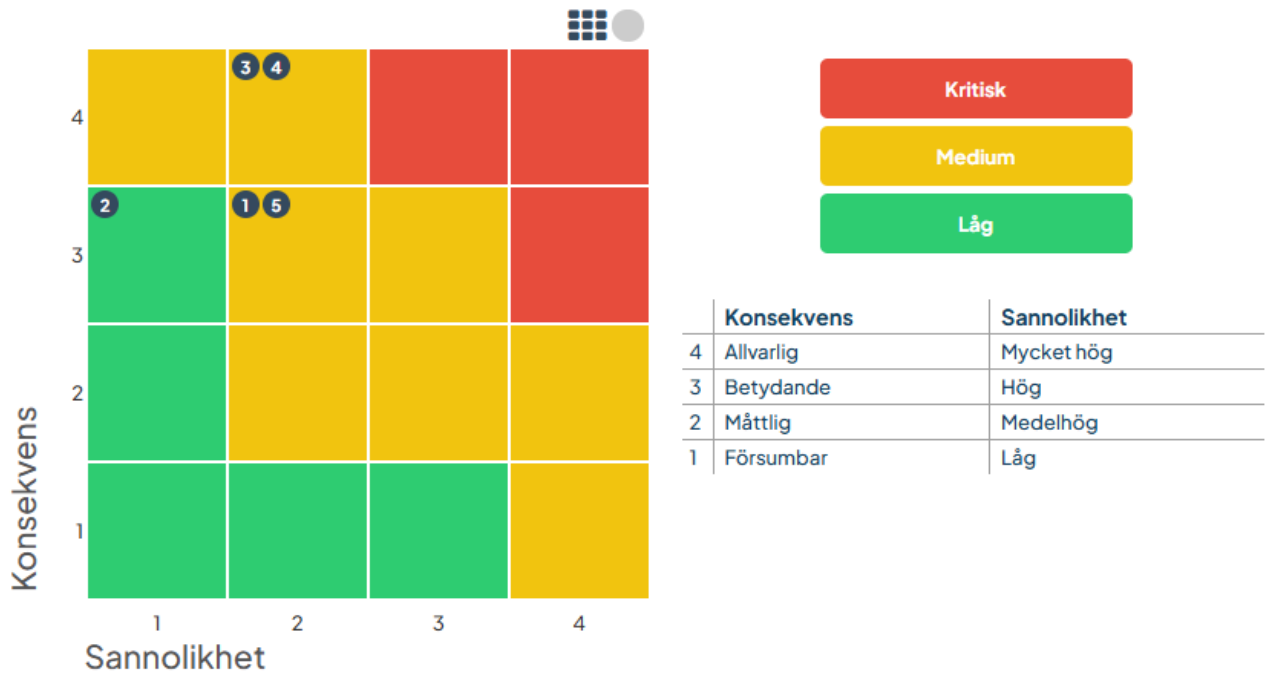
Innehållsförteckning

1	Övergripande nulägesanalys.....	3
2	Riskbedömning	4
3	Uppföljning.....	5
3.1	Bolagsövergripande.....	5
1.	<i>Ökade hot och tillkommande lagkrav på bolaget gällande säkerhet, otillräckligt säkerhetsarbete.....</i>	<i>5</i>
2.	<i>Bolaget har inte ett strukturerat informationssäkerhetsarbete (NIS 1 och 2).....</i>	<i>6</i>
3.2	VA.....	7
3.	<i>Leveransstörningar i dricksvattenförsörjningen.....</i>	<i>7</i>
4.	<i>Våra anläggningar inte är anpassade för framtidens klimat.....</i>	<i>8</i>
5.	<i>Eftersatt underhåll av VA-anläggningen.....</i>	<i>9</i>
3.3	Avfall.....	10
6.	<i>Bristande ytor för sortering, gemensamma ytor och omlastning.....</i>	<i>10</i>

1 Övergripande nulägesanalys

Övergripande område	Riskområde
KONTROLLMILJÖ	 Tillräckligt bra Integritet och etiska värderingar
	 Synligt förbättringsutrymme Kompetens
	 Tillräckligt bra Ledningsfilosofi & stil
	 Tillräckligt bra Organisationsstruktur
	 Tillräckligt bra Ansvar & befogenhet
	 Tillräckligt bra Personalpolicys & rutiner
RISKBEDÖMNING	 Tillräckligt bra Verksamhetsövergripande mål
	 Tillräckligt bra Process och aktivitetsmål
	 Tillräckligt bra Risker
	 Synligt förbättringsutrymme Hantering av förändring
KONTROLLAKTIVITETER	 Synligt förbättringsutrymme Utformning och funktionalitet
INFORMATION & KOMMUNIKATION	 Synligt förbättringsutrymme Information
	 Tillräckligt bra Kommunikation
ÖVERVAKNING & UPPFÖLJNING	 Tillräckligt bra Löpande övervakning
	 Tillräckligt bra Särskilda utvärderingar
	 Tillräckligt bra Rapportering av brister

2 Riskbedömning

4 Medium 1 Låg | Totalt: 5

Avdelning	Nr i matris	Risker	Sannolikhet	Konsekvens	Riskvärde
Bolagsövergripande	1	Ökade hot och tillkommande lagkrav på bolaget gällande säkerhet, otillräckligt säkerhetsarbete	2. Medelhög	3. Betydande	6
	2	Bolaget har inte ett strukturerat informationssäkerhetsarbete (NIS 1 och 2)	1. Låg	3. Betydande	3
VA	3	Leveransstörningar i dricksvattenförsörjningen	2. Medelhög	4. Allvarlig	8
	4	Våra anläggningar inte är anpassade för framtidens klimat	2. Medelhög	4. Allvarlig	8
	5	Eftersatt underhåll av VA-anläggningen	2. Medelhög	3. Betydande	6
Avfall	6	Bristande ytor för sortering, gemensamma ytor och omlastning	3. Hög	3. Betydande	9

3 Uppföljning

3.1 Bolagsövergripande

1. Ökade hot och tillkommande lagkrav på bolaget gällande säkerhet, otillräckligt säkerhetsarbete

Motivering till riskbedömning

Bolaget saknar förmåga att anpassa sig till ökade säkerhetskrav och ökad hotbild.

Kommentar

Fyra av fem kontrollaktiviteter är fullt på plats och implementerade i verksamheten. Bolaget har en bra grund rörande säkerhetsarbetet, men behöver vara observant på förändrade hotbilder och ändrade lagkrav framåt.

Kontrollaktivitet	Status
Introduktionsutbildning rörande säkerhet vid nyanställning.	■ Fullt på plats
Kommentar <ul style="list-style-type: none"> Personell säkerhet utifrån säkerhetsskyddslagen, bakgrunds- och registerkontroller är fullt på plats. Säkerhetssamtal genomförs med alla nyanställda, även de som inte omfattas av säkerhetsskydd. Information vid introduktionsdagar för alla nyanställda. 	
Säkerhetssamtal vid alla nyanställningar, praktikanter	■ Fullt på plats
Sekretessavtal	■ Fullt på plats
Kommentar <ul style="list-style-type: none"> Riktlinjer och stöd finns för när sekretessavtal ska tecknas. Mallar för sekretessavtal finns. 	
Revision och uppdatering krisplan årligen	■ Under införande
Kommentar Bolagets krisplan togs fram 2023 och har kompletterats med kriskommunikationsplan under 2024. Arbete fortsätter med att ta fram rutin för årlig revision.	
Revision och uppdatering av säkerhetsskyddsplanen	■ Fullt på plats
Kommentar Detta görs löpande efter årshjulet för bolagets systematiska säkerhetsarbete. Säkerhetsskyddsplanen har uppdaterats under året med fysiskt säkerhetsskydd.	

Åtgärder	Status	Startdatum	Slutdatum
Kontinuerligt följa upp nya lagkrav	▶ Pågående	2023-01-01	2025-12-31
Övar och uppdaterar vårt krisledningsarbete kontinuerligt.	▶ Pågående	2023-01-01	2025-12-31

2. Bolaget har inte ett strukturerat informationssäkerhetsarbete (NIS 1 och 2)

Motivering till riskbedömning

Bolaget har inte ett fungerande ledningssystem för informationssäkerhet (LIS).

Kommentar

Ledningssystemet för informationssäkerhet täcker NIS1, arbete pågår med översyn kopplat till NIS2.

Kontrollaktivitet	Status
LIS uppsatt och tillgängligt enligt beslutad tidplan.	■ Under införande
Kommentar Arbetet pågår enligt plan och ska vara färdigt under 2025.	
Årlig revision och uppdatering av LIS	■ Under införande
Kommentar Årlig revision kommer genomföras först när hela införandet är klart.	

Åtgärder	Status	Startdatum	Slutdatum
Sätta upp ett ledningssystem för informationssäkerhet (LIS)	▶ Pågående	2023-01-01	2025-12-31
Tillämpa och implementera LIS (påbörjas efter att ledningssystemet är uppsatt)	▶ Pågående	2024-01-01	2025-12-31

3.2 VA

3. Leveransstörningar i dricksvattenförsörjningen

Motivering till riskbedömning

Otillräcklig redundans till de olika kommundelarna och i huvudleveransen från SVOA.

Kommentar

Flera förstärkningar i huvudvattenledningsnätet har gjorts under senare år, bland annat i Skurusundet och Björknäs samt mellan Lännersta och Fisksätra. Huvudvattenledningen mellan Älta och Östervik har hittills få/inga driftstörningar. Investeringsplan för vilka sträckor som kan komma att behöva åtgärdas finns samt utredningar rörande en tredje anslutningspunkt pågår.

Kontrollaktivitet	Status
Utredning av tredje intagspunkt	■ På plats med reservationer
<p>Kommentar</p> <p>Utredningen om en ny anslutningspunkt (en tredje) för dricksvatten har fortgått under hela 2024 där en rapport finns framme som redovisar olika alternativ på anslutningspunkter samt sträckningar på Nackasidan. SVOA utreder nu inom sin kommun, olika anslutningspunkter för att ta sig till kommungränsen mot Nacka. Detta arbete planeras att pågå under första halvåret av 2025 och en rapport ska finnas framme under juni 2025 som NVOA ska få ta del av. Utöver detta pågår även en utredning av NVOA gällande att hitta en sträckning och anslutningspunkt från Norrvatten, som ett alternativ till SVOA-förslagen.</p>	
Investeringsplan för huvudvattenledningsnätet	■ På plats med reservationer
<p>Kommentar</p> <p>Under 2024 har arbete pågått i olika skeden kopplat till två stycken viktiga huvudledningsstråk från Östervik tryckstegringsstation till Saltsjöbaden. Dessa är två viktiga delar som ingår i det övergripande huvudvattenförsörjningsplanen.</p> <p>Utöver dessa så finns det en plan på vilka sträckor som kan komma att behöva åtgärdas i form av nyinvesteringar eller reinvesteringar, men beroende på vilket utfall och vilken anslutningspunkt som det blir för den tredje anslutningspunkten för dricksvatten kan dessa påverkas i både omfattning och prioritet.</p>	

Åtgärder	Status	Startdatum	Slutdatum
Utredning av tredje intagspunkt	▶ Pågående	2023-01-01	2025-12-31
Planera för långsiktiga åtgärder i huvudvattenledningsnätet	▶ Pågående	2023-01-01	2025-12-31

4. Våra anläggningar inte är anpassade för framtidens klimat

Motivering till riskbedömning

Att våra anläggningar inte kan hantera kraftiga skyfall och långvariga nederbördsperioder.

Kommentar

Merparten av våra tekniska VA-anläggningar (pumpstationer, reservoarer och dagvattendammar) är redan klimatanpassade/inte utsatta för översvämningar. Skyfallsplanen (del av kommande vattentjänstplan) kommer att innefatta förslag på skyddsåtgärder för de anläggningar som är utsatta för översvämningensrisk. I utbyggnad av nya områden beaktas översvämningensrisker i planarbetet och dimensionering sker enligt gällande branschstandard med hänsyn till klimatfaktor.

Kontrollaktivitet	Status
Uppföljning av skyfallsplan (del av vattentjänstplanen)	 Planerad
Kommentar Denna aktivitet är i vänteläge då aktiviteten är så omfattande som består av flera arbetsmoment. Det första steget är att få en tydlig kartläggning kring de VA-anläggningarna som har identifierats som sårbara ur skyfalls perspektivet.	
Följa upp Nacka vatten och avfalls deltagande i skyfallskarteringen och andra relevanta forum	 Fullt på plats
Kommentar Dagvattenforum är etablerat internt inom NVOA och externt mellan kommunen och NVOA. Nacka kommun och NVOA jobbar aktivt med inventering av de skyfallsmodellerna kopplade till skyfallskartering. Detta ingår i skyfallsplanen.	

Åtgärder	Status	Startdatum	Slutdatum
Utredning Skyfallsplan	 Pågående	2023-01-01	2025-12-31
Deltagande i skyfallskarteringen och andra relevanta forum	 Pågående	2023-01-01	2025-12-31

5. Eftersatt underhåll av VA-anläggningen

Motivering till riskbedömning

Det saknas ett systematiskt arbete med förebyggande underhåll och förnyelse av såväl ledningsnät som tekniska VA-anläggningar. Det saknas även tillräckligt med resurser, både ekonomiska (drift och investering) samt personella för att planera och genomföra.

Kommentar

Det finns ett systematiskt arbetssätt med ledningsförnyelse och förnyelsetakten uppgår till beräknat förnyelsebehov enligt Svenskt Vattens beräkningsmodell. Och i genomsnitt totalrenoveras två avloppspumpstationer per år. Det finns ett etablerat förebyggande underhåll av tekniska anläggningar medan förebyggande underhåll av ledningsnätet är under uppbyggnad.

Kontrollaktivitet	Status
Följa upp planerad ledningsförnyelse	■ Fullt på plats
Kommentar För 2024 landade förnyelsetakten på cirka 0,7%. Detta är i linje med målet om att ha ett rullande 3-årsmedelvärde för förnyelsetakten (räknat på vatten och spill). Viktigt att fortsatt ha en planering inom verksamheten för uppföljning och kontroll på vilka projekt som kommer att bidra till detta viktiga mål kopplat till ledningsförnyelsen, samt fortsatt ha en bra balans mellan re - och nyinvesteringar vad gäller både finansiella men även personella resurser.	
Följa upp planerad renovering av pumpstationer	■ Fullt på plats
Kommentar Utfallet för 2024 gällande förnyelsetakten på två renoverade avloppspumpstationer blev noll, men ligger strax under på cirka 1,8 stationer (rullande medelvärde 3-årsperiod under åren 2016 - 2027) . Anledningen till detta att utfallet blev noll renoverade stationer under 2024 berodde på att stora insatser både resurs och kostnadsmässigt lades mycket resurser på tre av de mest komplicerade och största stationerna i Nacka (Porsmossen, Moranverket och Trollebo). När dessa stationerna är klara kan fokus läggas på de mer "vanliga och mindre" avloppspumpstationerna och därmed komma tillbaka till förnyelsetakten att åtgärda cirka två stationer per år. En plan finns framme med objekt (avloppspumpstationer) vilka som bör prioriteras under de kommande åren framöver, men viktigt att följa denna plan och ha fortsatt fokus på dessa typer av projekt, så dessa inte nedprioriteras på grund av andra nyinvesteringsprojekt. Liksom för målet för förnyelsetakten är det viktigt att ha en balans mellan dessa typer av renoveringsprojekt samt nyinvesteringar, för att inte bygga upp en underhållsskuld för avloppspumpstationerna.	
Följa upp antal bräddtillfällen orsakad av funktionsfel i pumpstation	■ På plats med reservationer
Kommentar Införandet av arbetet med grundorsaksanalyser för bräddningarna är etablerat. Under 2024 tertial 3 har gjorts några grundorsaksanalyser kopplade till de stationer som har bräddat.	
Följa upp stopp i huvudspilledning	■ Under införande
Kommentar Avloppsstopp följs systematiskt upp i verksamheten. För att kunna bedöma anledningen av stoppen så kommer det att införas rutiner i arbetssättet som kan visa på vad stoppet beror på. 1, skriva in trolig orsak under anteckningar i driftstörning. 2, återkoppling från spol och sugbil. 3, Återkoppling från beredskap senast 48 timmar efter driftstörningen hävdes. 4, invändig inspektion utav ledning efter att stoppet har hävts. På detta sätt så kan bolaget utreda huvudorsak till avloppsstoppen och därmed få mer kunskap om varför och om det på sikt går att förebygga.	

Åtgärder	Status	Startdatum	Slutdatum
Ledningsförnyelseplan	▶ Pågående	2023-01-01	2025-12-31
Renoveringsplan för pumpstationer	▶ Pågående	2023-01-01	2025-12-31
Förebyggande underhåll av tekniska anläggningar	▶ Pågående	2023-01-01	2025-12-31

Åtgärder	Status	Startdatum	Slutdatum
Förebyggande underhåll av ledningsnät	 Pågående	2023-01-01	2025-12-31

3.3 Avfall

6. Bristande ytor för sortering, gemensamma ytor och omlastning

Motivering till riskbedömning

Bristande ytor för avfallshantering. Frågan kan få låg prioritet i kommunen.

Kommentar

Samverkan i kommunen rörande frågan om ytor för avfallshantering fortgår.

Kontrollaktivitet	Status
Samverkan med kommunen	 Under införande
Kommentar Utredning tillsammans med kommunen har visat på att Boo KLC bör ligga kvar på nuvarande plats. Beslut i Nacka kommun om att Boo KLC ska kunna omfamnas av detaljplanen för Dalkarlsängen och därmed få permanent bygglov förväntas under 2025.	

Åtgärder	Status	Startdatum	Slutdatum
Fler gemensamma avfallsanläggningar	 Pågående	2023-01-01	2026-12-31